Samling af Afgørelser

DOMSTOLENS DOM (Første Afdeling)

11. juni 2020*

»Præjudiciel forelæggelse – retligt samarbejde i straffesager – rammeafgørelse 2004/757/RIA – mindsteregler for gerningsindholdet i strafbare handlinger i forbindelse med ulovlig narkotikahandel og straffene herfor – artikel 2, stk. 1, litra c) – artikel 4, stk. 2, litra a) – begrebet »store mængder narkotika« – Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder – ligebehandling – artikel 20 og 21 – det strafferetlige legalitetsprincip – artikel 49«

I sag C-634/18,

angående en anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 267 TEUF, indgivet af Sąd Rejonowy w Słupsku (den regionale domstol i Słupsk, Polen) ved afgørelse af 20. juni 2018, indgået til Domstolen den 11. oktober 2018, i straffesagen mod

JI,

procesdeltager:

Prokuratura Rejonowa w Słupsku,

har

DOMSTOLEN (Første Afdeling),

sammensat af afdelingsformanden, J.-C. Bonichot, Domstolens vicepræsident, R. Silva de Lapuerta (refererende dommer), og dommerne M. Safjan, L. Bay Larsen og C. Toader,

generaladvokat: E. Sharpston

justitssekretær: kontorchef M. Aleksejev,

på grundlag af den skriftlige forhandling og efter retsmødet den 2. oktober 2019,

efter at der er afgivet indlæg af:

– Prokuratura Rejonowa w Słupsku ved P. Nierebiński, K. Nowicki og A. Klawitter,

– den polske regering ved B. Majczyna, J. Sawicka og S. Żyrek, som befuldmægtigede,

– den tjekkiske regering ved M. Smolek, J. Vláčil og A. Kasalická, som befuldmægtigede,

– den spanske regering først ved M.J. García-Valdecasas Dorrego, derefter ved M.J. Ruiz Sánchez, som befuldmægtiget,

* Processprog: polsk.

– den nederlandske regering ved M. Bulterman og J. Langer, som befuldmægtigede,

– den svenske regering ved H. Eklinder, A. Falk, C. Meyer-Seitz, H. Shev og J. Lundberg, som befuldmægtigede,

– Europa-Kommissionen ved A. Szmytkowska og S. Grünheid, som befuldmægtigede,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse i retsmødet den 22. januar 2020,

afsagt følgende

Dom

1 Anmodningen om præjudiciel afgørelse vedrører fortolkningen af artikel 4, stk. 2, litra a), i Rådets rammeafgørelse 2004/757/RIA af 25. oktober 2004 om fastsættelse af mindsteregler for gerningsindholdet i strafbare handlinger i forbindelse med ulovlig narkotikahandel og straffene herfor (EUT 2004, L 335, s. 8), sammenholdt med denne rammeafgørelses artikel 2, stk. 1, litra c), samt artikel 20, 21 og 49 i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder (herefter »chartret«).

2 Anmodningen er blevet indgivet i forbindelse med en straffesag mod JI for ulovlig besiddelse af en stor mængde narkotika og psykotrope stoffer.

Retsforskrifter

EU-retten

3 Tredje og fjerde betragtning til rammeafgørelse 2004/757 har følgende ordlyd:

»(3) Det er nødvendigt at vedtage mindsteregler for gerningsindholdet i strafbare handlinger som ulovlig handel med narkotika og prækursorer, der gør det muligt at anvende en fælles EU-strategi til bekæmpelse af denne ulovlige handel.

(4) På grund af subsidiaritetsprincippet skal Den Europæiske Unions indsats koncentreres om de groveste narkotikaforbrydelser. Det forhold, at visse former for adfærd med hensyn til personligt forbrug udelukkes fra denne rammeafgørelses anvendelsesområde, repræsenterer ikke Råde[t] [for Den Europæiske Unions] retningslinjer for, hvordan medlemsstaterne skal behandle disse andre sager i deres nationale lovgivning.«

4 Rammeafgørelsens artikel 2 med overskriften »Strafbare handlinger i forbindelse med ulovlig handel med narkotika og prækursorer« bestemmer:

»1. Hver medlemsstat træffer de nødvendige foranstaltninger for at sikre, at følgende forsætlige handlinger er strafbare, når de begås uden tilladelse:

a) produktion, fremstilling, udvinding, tilberedning, tilbud, udbud til salg, distribution, salg, levering på hvilke som helst betingelser, mæglervirksomhed, forsendelse, transitforsendelse, transport, import eller eksport af narkotika

[…]

c) besiddelse eller køb af narkotika med henblik på udøvelse af en af de i litra a) anførte former for virksomhed

[…]

2. De handlinger, der er omhandlet i stk. 1, er ikke omfattet af denne rammeafgørelses anvendelsesområde, hvis gerningsmændene har begået dem udelukkende med henblik på personligt forbrug som defineret i national lovgivning.«

5 Nævnte rammeafgørelses artikel 4 med overskriften »Sanktioner« fastsætter:

»1. Hver medlemsstat træffer de nødvendige foranstaltninger for at sikre, at de i artikel 2 og 3 omhandlede strafbare handlinger kan straffes med strafferetlige sanktioner, der er effektive, står i et rimeligt forhold til overtrædelsen og har en afskrækkende virkning.

Hver medlemsstat træffer de nødvendige foranstaltninger for at sikre, at de i artikel 2 omhandlede strafbare handlinger kan straffes med fængsel af en maksimal varighed på mindst 1-3 år.

2. Hver medlemsstat træffer de nødvendige foranstaltninger for at sikre, at de i artikel 2, stk. 1, litra a), b) og c), omhandlede strafbare handlinger kan straffes med fængsel af en maksimal varighed på mindst 5-10 år i hvert af følgende tilfælde:

a) [D]en strafbare handling vedrører store mængder narkotika.

[…]«

Polsk ret

6 I henhold til artikel 62, stk. 1, i ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii (lov om bekæmpelse af narkotikamisbrug) af 29. juli 2005 (Dz. U. 2005, nr. 179, pos. 1485), straffes den, der besidder narkotika eller psykotrope stoffer, med en frihedsstraf på op til tre år.

7 I henhold til artikel 62, stk. 2, i lov om bekæmpelse af narkotikamisbrug straffes gerningsmanden, såfremt der er tale om besiddelse af en stor mængde narkotika eller psykotrope stoffer, med en frihedsstraf på mellem et og ti år.

Retsforhandlinger og de præjudicielle spørgsmål

8 Prokuratura Rejonowa w Słupsku (anklagemyndigheden i Słupsk, Polen) har indledt en straffesag mod JI ved den forelæggende ret, Sąd Rejonowy w Słupsku (den regionale domstol i Słupsk, Polen), for den 7. november 2016 navnlig at have været i besiddelse af en stor mængde narkotika og psykotrope stoffer, hvilket udgør en strafbar handling i medfør af artikel 62, stk. 2, i lov om bekæmpelse af narkotikamisbrug.

9 Det fremgår af forelæggelsesafgørelsen, at JI var i besiddelse af narkotikummet og stofferne til privat forbrug.

10 Den forelæggende ret har anført, at rammeafgørelse 2004/757 ikke definerer begrebet »store mængder narkotika« som omhandlet i dennes artikel 4, stk. 2, litra a).

11 Den har præciseret, at lov om bekæmpelse af narkotikamisbrug har gennemført rammeafgørelse 2004/757, bl.a. ved lovens artikel 62, stk. 2, der bestemmer, at besiddelse af en stor mængde narkotika eller psykotrope stoffer straffes med en frihedsstraf på mellem et og ti år.

12 Den forelæggende ret har anført, at denne bestemmelse imidlertid heller ikke definerer begrebet »stor mængde narkotika eller psykotrope stoffer«, som svarer til gennemførelsen i national ret af begrebet »store mængder narkotika« i artikel 4, stk. 2, litra a), i rammeafgørelse 2004/757. Den har præciseret, at der i national retspraksis er udledt visse kriterier for at fastslå, om den mængde narkotika eller psykotrope stoffer, som gerningsmanden er i besiddelse af, er omfattet af begrebet i artikel 62, stk. 2, i lov om bekæmpelse af narkotikamisbrug. Dette begreb er imidlertid fortsat upræcist og overlades til de nationale retters fortolkning fra sag til sag.

13 Ifølge den forelæggende ret medfører dette, at personer, der er i besiddelse af sammenlignelige mængder narkotika eller psykotrope stoffer, kan behandles forskelligt, alt efter hvilken fortolkning af det nævnte begreb, den ret, der skal træffe afgørelse i sagen, anlægger, hvilket kan være i strid med princippet om lighed for loven. Den forelæggende ret har ligeledes fremhævet, at for så vidt som rammeafgørelse 2004/757 ikke definerer begrebet »store mængder narkotika« som omhandlet i dennes artikel 4, stk. 2, litra a), bevarer medlemsstaterne en betydelig skønsmargen ved anvendelsen af dette begreb, hvilket kan bevirke, at EU-borgerne behandles forskelligt, alt efter i hvilken medlemsstat de begår den strafbare handling.

14 Den forelæggende ret er i øvrigt i tvivl om, hvorvidt artikel 62, stk. 2, i lov om bekæmpelse af narkotikamisbrug er forenelig med det strafferetlige legalitetsprincip, således som fastsat i artikel 7 i den europæiske konvention til beskyttelse af menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder, undertegnet den 4. november 1950 i Rom (herefter »EMRK«).

15 På denne baggrund har Sąd Rejonowy w Słupsku (den regionale domstol i Słupsk) besluttet at udsætte sagen og forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:

»1) Skal den EU-retlige bestemmelse i artikel 4, stk. 2, litra a), sammenholdt med artikel 2, stk. 1, litra c), i […] rammeafgørelse 2004/757[…], fortolkes således, at denne bestemmelse ikke er til hinder for, at begrebet »store mængder narkotika« i hvert enkelt tilfælde fortolkes af den nationale domstol ved en individuel bedømmelse, og at denne bedømmelse ikke kræver anvendelse af noget objektivt kriterium, og navnlig ikke kræver en konstatering af, at gerningsmanden besidder dette narkotikum med henblik på at begå handlinger som omhandlet i rammeafgørelsens artikel 4, stk. 2, litra a), dvs. produktion, tilbud, udbud til salg, distribution, mæglervirksomhed, levering på hvilke som helst betingelser?

2) Er de foranstaltninger til domstolsbeskyttelse, som er nødvendige for at sikre virkningen og effektiviteten af de EU-retlige normer i rammeafgørelse 2004/757[…], navnlig i [ramme]afgørelsens artikel 4, stk. 2, litra a), sammenholdt med artikel 2, stk. 1, litra c), henset til, at [lov om bekæmpelse af narkotikamisbrug] ikke indeholder en præcis definition af begrebet store mængder narkotika og overlader dette spørgsmål til fortolkning ved den domstol, der træffer afgørelse i de konkrete sager, tilstrækkelige til at sikre polske statsborgere den effektive beskyttelse, der følger af de EU-retlige bestemmelser, der fastsætter mindsteregler for gerningsindholdet i strafbare handlinger i forbindelse med ulovlig narkotikahandel og straffene herfor?

3) Er den nationale bestemmelse i […] artikel 62, stk. 2, [i lov om bekæmpelse af narkotikamisbrug] forenelig med EU-retten og navnlig med [bestemmelserne] i artikel 4, stk. 2, litra a), sammenholdt med artikel 2, stk. 1, litra c), i rammeafgørelse 2004/757[…], og i bekræftende fald, er den fortolkning af begrebet store mængder psykotrope stoffer og rusmidler, som polske nationale domstole har foretaget, ikke i strid med en EU-retlig norm, hvorefter den, der begår en strafbar

handling i form af besiddelse af store mængder narkotika med henblik på at foretage en af de i artikel 2, stk. 1, litra c), i rammeafgørelse 2004/757[…] anførte handlinger, er underlagt en hårdere straf?

4) Er […] artikel 62, stk. 2, [i lov om bekæmpelse af narkotikamisbrug] som for gerningsindholdet besiddelse af psykotrope stoffer og rusmidler i store mængder som fortolket af polske nationale domstole fastsætter en højere straf, […] i strid med ligebehandlingsprincippet og forbuddet mod forskelsbehandling ([EMRK's] artikel 14 […] og [chartrets] artikel 20 og 21 […], sammenholdt med artikel 6, stk. 1, [TEU])?«

Domstolens kompetence

16 Indledningsvis har anklagemyndigheden i Słupsk gjort gældende, at Domstolen ikke har kompetence til at træffe afgørelse vedrørende den foreliggende anmodning om præjudiciel afgørelse med den begrundelse, at den forelæggende ret med sine præjudicielle spørgsmål ikke tilsigter, at Domstolen fortolker EU-retten, men at den dels fortolker en bestemmelse i national ret, nemlig artikel 62, stk. 2, i lov om bekæmpelse af narkotikamisbrug, dels tager stilling til, hvorvidt denne bestemmelse er forenelig med rammeafgørelse 2004/757.

17 I denne henseende bemærkes, at den forelæggende ret med visse af sine spørgsmål anmoder Domstolen om at tage stilling til, om artikel 62, stk. 2, i lov om bekæmpelse af narkotikamisbrug er forenelig med EU-retten.

18 Selv om Domstolen ikke inden for rammerne af den procedure, der er omhandlet i artikel 267 TEUF, har kompetence til at afgøre, om nationale retsregler er forenelige med EU-retten, eller til at fortolke nationale ved lov eller administrativt fastsatte bestemmelser, er Domstolen imidlertid beføjet til at forsyne den forelæggende ret med alle de fortolkningselementer vedrørende EU-retten, som kan sætte denne i stand til at tage stilling til denne forenelighed med henblik på afgørelsen af den sag, som verserer for den (dom af 18.9.2019, VIPA, C-222/18, EU:C:2019:751, præmis 28 og den deri nævnte retspraksis).

19 Domstolen skal således i den foreliggende sag begrænse sin vurdering til de EU-retlige bestemmelser, idet den skal fortolke disse bestemmelser på en måde, der gør det muligt for den forelæggende ret, som har kompetencen til at tage stilling til, om de nationale bestemmelser er forenelige med EU-retten, at afgøre den tvist, der verserer for den (dom af 26.7.2017, Europa Way og Persidera, C-560/15, EU:C:2017:593, præmis 36).

20 Henset til ordlyden af de forelagte spørgsmål og begrundelsen for forelæggelsesafgørelsen skal disse spørgsmål derfor forstås således, at de vedrører fortolkningen af artikel 2, stk. 1, litra c), og artikel 4, stk. 2, litra a), i rammeafgørelse 2004/757 samt chartrets artikel 20, 21 og 49, således at den af anklagemyndigheden i Słupsk fremsatte indsigelse om manglende kompetence ikke kan tages til følge.

21 For det andet er anklagemyndigheden i Słupsk, den polske, den spanske og den svenske regering samt Europa-Kommissionen af den opfattelse, at det er ufornødent at besvare de forelagte spørgsmål, for så vidt som den situation, som JI befinder sig i, ikke er omfattet af anvendelsesområdet for rammeafgørelse 2004/757. Efter deres opfattelse fremgår det af forelæggelsesafgørelsen, at JI udelukkende retsforfølges for besiddelse af narkotika med henblik på personligt forbrug, hvilket i overensstemmelse med artikel 2, stk. 2, i rammeafgørelse 2004/757 udgør en handling, der ikke er omfattet af sidstnævntes anvendelsesområde.

22 I denne henseende fremgår det af artikel 2, stk. 2, i rammeafgørelse 2004/757, at besiddelse af narkotika udelukkende med henblik på personligt forbrug som defineret i national lovgivning er udelukket fra denne rammeafgørelses anvendelsesområde.

23 I det foreliggende tilfælde fremgår det af forelæggelsesafgørelsen, dels at JI er tiltalt for at være i besiddelse af en stor mængde narkotika og psykotrope stoffer, der udgør en overtrædelse af artikel 62, stk. 2, i lov om bekæmpelse af narkotikamisbrug, dels at JI var i besiddelse af narkotikaen og stofferne til personligt forbrug. En sådan situation er således ikke omfattet af anvendelsesområdet for rammeafgørelse 2004/757.

24 Når dette er sagt, bemærkes, at Domstolen i en række afgørelser har erklæret sig kompetent til at træffe afgørelse om anmodninger om præjudiciel afgørelse, der vedrørte bestemmelser i EU-retten, i tilfælde, hvor de faktiske omstændigheder i hovedsagen lå uden for EU-rettens anvendelsesområde og derfor alene henhørte under medlemsstaternes kompetence, men hvor de pågældende EU-retlige bestemmelser blev gjort anvendelige af national ret på grund af en henvisning deri til disse bestemmelsers indhold (dom af 12.7.2012, SC Volksbank România, C-602/10, EU:C:2012:443, præmis 86 og den deri nævnte retspraksis).

25 Domstolen har i denne forbindelse bl.a. betonet, at når en i national ret valgt regulering af rent interne forhold er tilpasset EU-retten, f.eks. for at undgå forskelsbehandling af statens egne statsborgere, eller for at undgå konkurrencefordrejninger, eller for at sikre en ensartet behandling af sammenlignelige situationer, har det afgjort interesse, at bestemmelser eller begreber, der er hentet fra EU-retten, fortolkes ensartet, uanset de vilkår, hvorunder de skal anvendes, således at senere fortolkningsuoverensstemmelser undgås (dom af 12.7.2012, SC Volksbank România, C-602/10, EU:C:2012:443, præmis 87 og den deri nævnte retspraksis).

26 En fortolkning fra Domstolens side af EU-retlige bestemmelser i situationer, der ikke er omfattet af dennes anvendelsesområde, er begrundet, såfremt disse bestemmelser er gjort anvendelige på sådanne situationer af national ret på direkte og ubetinget vis med henblik på at sikre en ensartet behandling af disse situationer og af de situationer, der er omfattet af EU-rettens anvendelsesområde (dom af 18.10.2012, Nolan, C-583/10, EU:C:2012:638, præmis 47 og den deri nævnte retspraksis).

27 I det foreliggende tilfælde fremgår det af forelæggelsesafgørelsen, at rammeafgørelse 2004/757 er blevet gennemført i polsk ret ved lov om bekæmpelse af narkotikamisbrug. Det fremgår nærmere bestemt af de oplysninger, som den forelæggende ret har fremlagt, og af den polske regerings præciseringer i retsmødet for Domstolen, at lovens artikel 62, stk. 2, gennemførte artikel 2, stk. 1, litra a), såvel som begrebet »store mængder narkotika« som indeholdt i den nævnte rammeafgørelses artikel 4, stk. 2, litra a), i national ret.

28 Som anklagemyndigheden i Słupsk og den polske regering har anført i retsmødet for Domstolen, straffer artikel 62, stk. 2, i lov om bekæmpelse af narkotikamisbrug enhver form for besiddelse af en stor mængde narkotika eller psykotrope stoffer, uanset om det er med henblik på personligt forbrug eller til andre formål, dvs. bl.a. med henblik på udøvelse af en af de i artikel 2, stk. 1, litra a), i rammeafgørelse 2004/757 omhandlede former for virksomhed.

29 Eftersom den skærpende omstændighed, der består i besiddelsen af »store mængder narkotika« som omhandlet i artikel 4, stk. 2, litra a), i rammeafgørelse 2004/757, i kraft af lov om bekæmpelse af narkotikamisbrug finder anvendelse på handlinger, der er udelukket fra rammeafgørelsens anvendelsesområde, dvs. besiddelse af narkotika udelukkende med henblik på personligt forbrug, er det afgjort af interesse, at denne EU-retlige bestemmelse fortolkes ensartet.

30 På denne baggrund har Domstolen kompetence til at besvare de præjudicielle spørgsmål.

De præjudicielle spørgsmål

31 Med sine spørgsmål, som skal behandles samlet, ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om artikel 4, stk. 2, litra a), i rammeafgørelse 2004/757, sammenholdt med artikel 2, stk. 1, litra c), deri, og chartrets artikel 20, 21 og 49 skal fortolkes således, at disse bestemmelser er til hinder for, at en medlemsstat kvalificerer både besiddelse af en stor mængde narkotika eller psykotrope stoffer til personligt forbrug og med henblik på narkotikahandel som en strafbar handling, samtidig med, at den overlader fortolkningen af begrebet »stor mængde narkotika eller psykotrope stoffer« til de nationale retters skøn fra sag til sag.

32 I denne henseende bemærkes, at rammeafgørelse 2004/757 navnlig blev vedtaget på grundlag af artikel 31, stk. 1, litra e), TEU, som nærmere bestemt foreskrev, at fælles handling vedrørende retligt samarbejde i kriminalsager omfatter gradvis vedtagelse af foranstaltninger til fastsættelse af mindsteregler for, hvad der udgør kriminelle handlinger, og for straffene for ulovlig narkotikahandel.

33 Det fremgår i øvrigt af tredje betragtning til rammeafgørelse 2004/757, at denne fastsætter mindsteregler for gerningsindholdet i strafbare handlinger i forbindelse med ulovlig handel med narkotika og prækursorer og straffene herfor, der tilsigter at anvende en fælles EU-strategi til bekæmpelse af denne ulovlige handel.

34 Det følger nærmere bestemt af artikel 2, stk. 1, litra a) og c), i rammeafgørelse 2004/757 og af dennes artikel 4, stk. 1, at besiddelse af narkotika med henblik på produktion, fremstilling, udvinding, tilberedning, tilbud, udbud til salg, distribution, salg, levering på hvilke som helst betingelser, mæglervirksomhed, forsendelse, transitforsendelse, transport, import eller eksport skal kvalificeres som en strafbar handling, der straffes med fængsel af en maksimal varighed på mindst mellem et og tre år.

35 Det fremgår desuden af nævnte rammeafgørelses artikel 4, stk. 2, litra a), at medlemsstaterne skal straffe denne strafbare handling, når den vedrører »store mængder narkotika«, med fængsel af en maksimal varighed på mindst fem til ti år.

36 Når dette er sagt, skal det dels bemærkes, at artikel 2, stk. 2, i rammeafgørelse 2004/757, således som det fremgår af denne doms præmis 22, bl.a. udelukker besiddelse af narkotika udelukkende med henblik på personligt forbrug som defineret i den nationale lovgivning fra rammeafgørelsens anvendelsesområde. Dels anføres det i fjerde betragtning til rammeafgørelse 2004/757, at det forhold, at visse former for adfærd med hensyn til personligt forbrug udelukkes fra dennes anvendelsesområde, ikke repræsenterer Rådets retningslinjer for, hvordan medlemsstaterne skal behandle disse andre sager i deres nationale lovgivning.

37 Det følger heraf, således som generaladvokaten har anført i punkt 47 i forslaget til afgørelse, at medlemsstaterne frit kan behandle besiddelse af store mængder narkotika med henblik på personligt forbrug som en grov strafbar handling.

38 Som det fremgår af denne doms præmis 12-14, ønsker den forelæggende ret imidlertid oplyst, om princippet om lighed for loven, princippet om forbud mod forskelsbehandling og det strafferetlige legalitetsprincip, som er fastsat i chartrets artikel 20, 21 og 49, skal fortolkes således, at de er til hinder for, at begrebet »stor mængde narkotika eller psykotrope stoffer« i artikel 62, stk. 2, i lov om bekæmpelse af narkotikamisbrug, som gennemfører begrebet »store mængder narkotika« som indeholdt artikel 4, stk. 2, litra a), i rammeafgørelse 2004/757 i national ret, ikke defineres yderligere af den nationale lovgiver, men overlades til de nationale retters fortolkning fra sag til sag.

39 I denne henseende bemærkes, at rammeafgørelser er bindende for medlemsstaterne med hensyn til det tilsigtede mål, men overlader det til de nationale myndigheder at bestemme form og midler for gennemførelsen (jf. i denne retning dom af 24.6.2019, Popławski, C-573/17, EU:C:2019:530, præmis 69).

40 I denne sammenhæng bemærkes, at artikel 2, stk. 1, litra a) og c), i rammeafgørelse 2004/757 og artikel 4, stk. 2, litra a), deri kun pålægger medlemsstaterne at straffe besiddelse af narkotika i forbindelse med ulovlig handel med narkotika, når denne vedrører »store mængder narkotika«, med fængsel af en maksimal varighed på mindst fem til ti år.

41 Dels indeholder denne rammeafgørelse imidlertid ingen definition af begrebet »store mængder narkotika« som omhandlet i dens artikel 4, stk. 2, litra a). Dels udgør den nævnte rammeafgørelse, således som det fremgår af denne doms præmis 32 og 33, kun et instrument til minimumsharmonisering. Følgelig råder medlemsstaterne over en vid skønsbeføjelse hvad angår gennemførelsen af det nævnte begreb i national ret.

42 Når dette er sagt, er medlemsstaterne, når de gennemfører EU-retten, forpligtet til i henhold til chartrets artikel 51, stk. 1, at respektere de grundlæggende rettigheder, der garanteres heri, herunder chartrets artikel 20, 21 og 49 (jf. i denne retning dom af 26.2.2013, Åkerberg Fransson, C-617/10, EU:C:2013:105, præmis 17 og 18).

43 Det bemærkes i denne henseende for det første, at princippet om lighed for loven og princippet om forbud mod forskelsbehandling, der er nedfældet i chartrets artikel 20 og 21, kræver, at ensartede forhold ikke behandles forskelligt, og at forskellige forhold ikke behandles ensartet, medmindre en sådan behandling er objektivt begrundet (dom af 3.5.2007, Advocaten voor de Wereld, C-303/05, EU:C:2007:261, præmis 56).

44 I det foreliggende tilfælde må det for det første konstateres, at artikel 62, stk. 2, i lov om bekæmpelse af narkotikamisbrug ved at fastsætte, at besiddelse af en stor mængde narkotika eller psykotrope stoffer straffes med en frihedsstraf på mellem et og ti år, ikke medfører nogen forskelsbehandling af eventuelle ophavsmænd til denne strafbare handling.

45 For det andet, og således som generaladvokaten har anført i punkt 62 i forslaget til afgørelse, udgør det forhold, at de nationale retter har en vis skønsmargen i forbindelse med fortolkningen og anvendelsen af en bestemmelse i national ret, ikke som sådan en overtrædelse af chartrets artikel 20 og 21.

46 Endelig og for det tredje fastsætter rammeafgørelse 2004/757, således som det fremgår af denne doms præmis 32 og 33, alene mindsteregler for gerningsindholdet i strafbare handlinger i forbindelse med ulovlig handel med narkotika og prækursorer og straffene herfor. Heraf følger det, at forskellig foranstaltninger til gennemførelse af den nævnte rammeafgørelse i de forskellige nationale retsordener ikke kan anses for en tilsidesættelse af princippet om forbud mod forskelsbehandling (jf. analogt dom af 3.5.2007, Advocaten voor de Wereld, C-303/05, EU:C:2007:261, præmis 59 og 60).

47 Hvad for det andet angår det strafferetlige legalitetsprincip, der er nedfældet i chartrets artikel 49, stk. 1, bemærkes, at dette princip navnlig indgår i EMRK's artikel 7, stk. 1 (jf. i denne retning dom af 5.12.2017, M.A.S. og M.B., C-42/17, EU:C:2017:936, præmis 53). I overensstemmelse med chartrets artikel 52, stk. 3, har den ret, der er sikret ved dettes artikel 49, samme betydning og omfang som den, der er sikret ved EMRK.

48 I overensstemmelse med det nævnte princip skal strafferetlige bestemmelser opfylde visse krav om tilgængelighed og forudsigelighed for så vidt angår både fastlæggelsen af den strafbare handling og fastsættelsen af straffen (dom af 5.12.2017, M.A.S. og M.B., C-42/17, EU:C:2017:936, præmis 55 og den deri nævnte retspraksis).

49 Det følger heraf, at loven klart skal definere de strafbare handlinger og den straf, de medfører. Denne betingelse er opfyldt, når borgerne ud fra den relevante bestemmelses ordlyd såvel som, om fornødent, ved hjælp af retternes fortolkning heraf kan vide, hvilke handlinger og undladelser der medfører strafansvar (jf. i denne retning dom af 3.6.2008, Intertanko m.fl., C-308/06, EU:C:2008:312, præmis 71, og af 5.12.2017, M.A.S. og M.B., C-42/17, EU:C:2017:936, præmis 56).

50 Desuden kan princippet nulla poena sine lege certa ikke fortolkes således, at det forbyder en gradvis klarlægning af reglerne om straffeansvar ved en fortolkning i retspraksis, forudsat at en sådan fortolkning med rimelighed kunne forudses (dom af 28.3.2017, Rosneft, C-72/15, EU:C:2017:236, præmis 167 og den deri nævnte retspraksis).

51 Det strafferetlige legalitetsprincip skal derfor fortolkes således, at det ikke er til hinder for, at en medlemsstat fastsætter skærpede strafferetlige sanktioner for den strafbare handling at besidde »en stor mængde narkotika og psykotrope stoffer«, samtidig med, at fortolkningen af dette begreb overlades til de nationale retters skøn fra sag til sag, for så vidt som denne vurdering opfylder kravene om forudsigelighed som beskrevet i nærværende doms præmis 48-50.

52 Henset til samtlige ovenstående betragtninger skal de forelagte spørgsmål besvares med, at artikel 4, stk. 2, litra a), i rammeafgørelse 2004/757, sammenholdt med artikel 2, stk. 1, litra c), deri, og chartrets artikel 20, 21 og 49 skal fortolkes således, at disse bestemmelser ikke er til hinder for, at en medlemsstat kvalificerer både besiddelse af en stor mængde narkotika eller psykotrope stoffer til personligt forbrug og med henblik på narkotikahandel som en strafbar handling, samtidig med, at den overlader fortolkningen af begrebet »stor mængde narkotika eller psykotrope stoffer« til de nationale retters vurdering fra sag til sag, for så vidt som denne fortolkning er rimeligt forudsigelig.

Sagsomkostninger

53 Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den forelæggende ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagsomkostningerne. Bortset fra de nævnte parters udgifter kan de udgifter, som er afholdt i forbindelse med afgivelse af indlæg for Domstolen, ikke erstattes.

På grundlag af disse præmisser kender Domstolen (Første Afdeling) for ret:

Artikel 4, stk. 2, litra a), i Rådets rammeafgørelse 2004/757/RIA af 25. oktober 2004 om fastsættelse af mindsteregler for gerningsindholdet i strafbare handlinger i forbindelse med ulovlig narkotikahandel og straffene herfor, sammenholdt med artikel 2, stk. 1, litra c), deri, og artikel 20, 21 og 49 i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder skal fortolkes således, at disse bestemmelser ikke er til hinder for, at en medlemsstat kvalificerer både besiddelse af en stor mængde narkotika eller psykotrope stoffer til personligt forbrug og med henblik på narkotikahandel som en strafbar handling, samtidig med, at den overlader fortolkningen af begrebet »stor mængde narkotika eller psykotrope stoffer« til de nationale retters skøn fra sag til sag, for så vidt som denne fortolkning er rimeligt forudsigelig.

Underskrifter